

ICSID Kurallarında Yapılan Kapsamlı Değişiklikler 1 Temmuz 2022 itibariyle Yürürlüğe Girdi

5 Tem 2022

Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkların Çözümü Merkezi ("ICSID"), yabancı yatırımcılar ile ev sahibi devletler arasındaki anlaşmazlıkların çözümünü düzenleyen temel ICSID kuralları ve düzenlemelerine ("Kurallar") kapsamlı değişiklikler getirdi.

ICSID Üye Devletleri tarafından 21 Mart 2022'de kabul edilen ve 1 Temmuz 2022'de yürürlüğe giren Kurallar'ın yeni versiyonu ile; verimlilik, hız, şeffaflık ve üçüncü taraf finansman gibi kritik konularda yapılan değişikliklerin yanı sıra, yeni seri yargılama kuralları da yürürlüğe konulmaktadır. Öte yandan, ICSID tahkim süreçlerinin çevresel etkilerinin azaltılması amaçlarından daha sürdürülebilir bir usul hedeflenmiştir.

Değişiklikler ile, ICSID Tahkim Kurallarında yapılan önemli bazı düzenlemeler aşağıda incelenmektedir:

Daha Verimli ve Hızlı Bir Yargılama Usulü Hedeflenmiştir.

- Tüm belgeler, özel durumların gerektirdiği gerekçesiyle hakem heyeti tarafından aksine hükmedilmediği sürece, elektronik olarak sunulacaktır (ICSID Tahkim Kuralları, md. 4).
- Hakem heyetlerinin, bir veya daha fazla sayıdaki dava yönetim toplantısı gerçekleştirilerek çekimsiz vakalar tespit etmesi, ihtilaf konuları netleştirilerek kapsamların daraltılması, usul ve esasa ilişkin hususları ele alması gerekmektedir (ICSID Tahkim Kuralları, md. 31).
- Hakem heyetleri kararların belirli süreler içerisinde tesis edebilmek için azami çaba göstermek ve süreye uyulmaması halinde gecikmeyi haklı kılan sebepler konusunda tarafları bilgilendirerek kararın verilmesi hedeflenen yeni tarihi taraflara bildirmekle yükümlüdür (ICSID Tahkim Kuralları, md. 12). Bu kapsamda, hakem heyeti, yetkiye dair itirazlar üzerine verilen kararlar haricinde, kararın, tarafların son dilekçelerini sunmalarından itibaren 240 gün içerisinde vermelidir (ICSID Tahkim Kuralları, md. 58).
- Seri tahkim yargılaması imkânı getirilmiştir (ICSID Tahkim Kuralları, Bölüm XII). Bu usul uyarınca, süreler kısıtlı ve taraf dilekçelerinin uzunluğuna sınırlı getirilmiştir. (ICSID Tahkim Kuralları md. 81). Seri yargılama usulünün uygulanması tarafların rızasına tabidir ve bu usule yargılama sırasında herhangi bir zamanda başvurulabilir veya devre dışı bırakılabilir (ICSID Tahkim Kuralları md. 75 ve 86).
- Davaların tamamen birleştirilmesine veya bazı usuli aşılardan koordinasyonuna imkân sağlanmıştır (ICSID Tahkim Kuralları, md. 46).
- ICSID Tahkim Kuralları'nda özel bir düzenlemesi bulunmadığı halde, halihazırda birçok ICSID tahkim yargılamasında uygulanmakta olan yargılamanın bölünmesi (bifurcation) usulü düzenlenmiştir. Böylece, yargılamanın bölünmesine, tarafların talebi olmasa dahi hakem heyeti tarafından resen hükmedilebileceği açıklanmıştır. Ayrıca, bölünmeye dair talep ve karar usulü ile süre sınırlamaları öngörülerek usul ekonomisinin sağlanması hedeflenmiştir. (ICSID Tahkim Kuralları, md. 42).

Daha Şeffaf Bir Yargılama Hedeflenmiştir.

Nihai hakem kararları, tashihi, tavzihi ve tamamlama kararları ile iptal kararları tarafların rızası ile tamamen veya anonimlik sağlanacak şekilde ICSID tarafından yayımlanacaktır. Belgenin gönderilmesini izleyen 60 gün içerisinde taraflardan herhangi birisinden itiraz gelmediği sürece kararın bulunduğu kabul edilecektir (ICSID Tahkim Kuralları, md. 62). Böylece, kararların yayımlanması için tarafların açık rızasına arayan usul yürürlükten kaldırılmıştır. Öte yandan, tarafların yargılamada sundukları dilekçeler de tarafların rızası varsa yayımlanacaktır (ICSID Tahkim Kuralları, md. 64).

Üçüncü Ki?i Finansman?n? Bildirmek Zorunlu Hale Getirilmi?tir.

Do?rudan veya dolayl? olarak, hangi ad alt?nda olursa olsun üçüncü ki?i finansman? kullanan taraf, finansörün ad?n? ve adresini yaz?l? olarak bildirmek zorundad?r. ?lgili bildirimin, tahkim talebinin sunulmas? ile birlikte veya finansman anla?mas?n?n yap?lmas?n? takiben derhal Genel Sekreter'e sunulmas? ve bildirim sonras? meydana gelen herhangi bir de?i?ikli?in de derhal Genel Sekreter'e bildirilmesi gerekmektedir. Genel Sekreter, bildirimleri taraflara ve atanmas? önerilen ya da atanan hakemlere iletir. Hakem heyetleri, üçüncü ki?i finansman sözleşmesi ve finansör hakk?nda daha detayl? bilgi talep edebilecektir. (ICSID Tahkim Kurallar?, md. 14).

Yarg?lama Giderleri ?çin Teminat Aç?kça Düzenlenmi? ve Kriterleri Belirlenmi?tir.

Taraflardan birisinin talebi üzerine, hakem heyetinin davac? veya kar?? davac?n?n yarg?lama giderleri için teminat yat?rmas?na hükmedebilece?i aç?kça düzenlenmi?tir. Böylece, daha önce ihtiyati tedbir düzenlemeleri dayanak al?narak verilen teminat kararlar? aç?k ve ayr? bir dayana?a kavu?turulmu?tur. Teminata hükmederken hakem heyetlerinin dikkate alabilece?i kriterlerin s?n?rlay?c? olmayan bir listesine de yer verilmi?tir. Teminat yat?r?lmas?na dair karar?n gere?inin yerine getirilmemesi halinde ise hakem heyeti taraf?ndan yarg?lama durdurulabilecek ve 90 günlük sürenin sonunda da, taraflar?n görü?ü al?narak, yarg?lamaya son verilebilecektir (ICSID Tahkim Kurallar?, md. 53).

Sonuç

ICSID Kurallar?'na getirilen de?i?iklikler daha verimli, etkili, ?effaf ve kapsay?c? bir yarg?lama için birçok detay ihtiva etmektedir. Özellikle mevcut kurumlar?n aç?kça düzenlenmesi uygulamadaki tereddütlerin de ortadan kald?r?lmas?n? sa?lamak bak?m?ndan oldukça önemli bir ad?m olmu?tur. Yarg?lamalar?n uzamas?n? engelleyecek net kurallar?n ortaya konulmas? ile de usuli zaman kay?plar?n?n ve maliyetlerin önüne geçilece?i de görülmektedir. Kurallar?'n ?ngilizce versiyonuna [ba?lant?](#)dan ula?abilirsiniz.

?LG?L? ÇALI?MA ALANLARI

- [Ticari Tahkim ve Arabuluculuk](#)
- [Yat?r?m Tahkimi ve Anla?malar?n Korunmas?](#)
- [Kurumsal ve Ticari Davalar](#)
- [Birle?me ve Devralmalar ile Pay Sahipleri Uyu?mazl?klar?](#)

Related Attorneys

- [BURCU TUZCU ERS?N, LL.M.](#)
- [FULYA KURAR, LL.M.](#)